

Astrid Stampe Feddersens åbningstale ved formandsmødet

Taler

Astrid Stampe Feddersen
Formand for Dansk
Kvindesamfunds
Fællesstyrelse

Dato

27. januar 1918

Omstændigheder

Oprindelig trykt i Kvinden og Samfundet årgang 34 (3) 1918, s. 28-29.

I umiddelbar forlængelse af talen vedlægger følgende kommentar:

Blandt de vigtigste Punkter paa Dagsordenen var „Interpellationerne til Valget 4918“. Disse drøftedes indgaaende og gav Anledning til en interessant Diskussion om de mange Forhold, som berøres af de 12 Interpellationer, som D. K. i Aar stiller ved Valget til Folketinget.

Med Hensyn til at skaffe Interpellanter lød Beretningen gunstig fra de fleste Steder, men mindre gunstigt fra andre, dog syntes man gennemgaaende at have frisk Mod til at gaa i Lag med dette Arbejde.

Dernæst drøftede man, paa hvilken Maade Kredsene bedst kunde gøre deres Indflydelse gældende overfor de politiske Partier. Et Spørgsmaal, der ogsaa gav Anledning til en interessant Udveksling af Erfaringer om, hvordan man allerede med Held har gjort sig respekteret flere Steder overfor de almægtige politiske Partier.

Under dette Spørgsmaal rejste Hulda Pedersen, Aarhus, det interessante Spørgsmaal om „Kvinderne og Lands tingsvalget“, der som bekendt gav Anledning til Indkaldelse af et ekstraordinært Landsmøde i Fredericia den 17. Februar.

Endelig drøftedes Spørgsmaalet om, hvorvidt Bladet kunde være tilgængeligt for en Diskussion om andre Spørgsmaal end rent kvindesaglige. — Med Bladets nuværende Rammer og uden Udsigt til økonomiske Midler, saa det kan udvides, mente man i det Store og Hele ikke, at det lod sig gøre at drage flere Felter ind under Bladet.

Mødet holdt Frokstpauze i „Kvindernes Køkken“, der med vanlig Elskværdighed og Dygtighed havde arrangeret en fælles Frokost, der gjorde umaadelig Lykke baade ved Tillavning og Anretning. Det er fornøjeligt, at, naar D. K.s Formænd kommer til Møde i Hovedstaden, man da har et Sted at byde dem, hvor de under disse Dyrtider kan blive betjent saa billigt og godt som Tilfældet var i „Kvindernes Køkken“.

Paa Grund af de ekstraordinære Forhold havde man ikke om Aftenen arrangeret hverken Møde eller Kaffesammenkomst. Hver Deltager disponerede over sin Aften. Tilbage paa Grundtvigs Hus blev dog en lille Flok paa 12, som drøftede Dagens Indhold ved et fornøjeligt Kaffebord.

Det er første Gang, vi mødes i det nye Aar, og det falder saa naturligt at kaste Blikket tilbage paa det Aar, som svandt. 1917 var et mørkt og rædselsfuldt Aar ude i den store Verden; i 1917 gik vi ind i det fjerde Krigsaar. Det er sagt med faa Ord, men disse faa Ord gemmer Rædsler, som det ikke er muligt at gøre sig nogen Forestilling om, naar man ikke selv har oplevet dem.

Og dog synes det, som om der ud af dette forfærdelige Ragnarok skal fremgaa vidunderlige Ting. Man faar det Haab, at Timen nu er nær, da den mægtige Tanke: Nationalitetstanken — Folkenes Selvbestemmelsesret — endelig skal gaa sejrende igennem Verden, løse de undertrykte Folk af Trældom, give Folkene Selvstyre og bringe hvert et Jordlag til sin Ret.” [sic, red]

Der er voldsomme Kræfter, som modstaar denne Udvikling, og det ser endnu ud, som om de var de stærkeste. Men naar vi saa med dyb Glæde hilser Finland velkommen i de frie Staters Rækker, saa vokser vort Haab, og vi kan ikke lade være med at tro, at ogsaa andre Folk og Dele af Folk, som er undertrykte, maa blive frie.

Og noget af det store, som ogsaa bringer en Trøst over alt det forfærdelige, dette Ætled maa lide, er, at Kvinderne rundt omkring i Verden bliver frigjorte og faar Valgret, fordi Mændene ikke kan nægte dem den længere, efter at de har udført alt Mændenes Arbejde i Markerne, Fabrikerne, paa Sporvogne o. s. v. med den største Dygtighed, mens Mændene kæmpede ved Fronten. I England har nu saavel Underhus som Overhus vedtaget en Lov om Kvindernes Valgret. Rigtignok har de engelske Mænd ikke givet den rundhaandede Valgret som de danske, men kun til de 30-aarige Kvinder. Men der er, om jeg saa maa sige, gaet Hul paa Bylden — og de engelske Kvinder vil nok kunne arbejde sig frem til at blive Mændenes ligestillede.

I Amerika giver den ene Stat efter den anden sine Kvinder Valgret, og sidst har Staten New Yorks Kvinder faaet den.

I Ungarn er der blevet forelagt et Lovforslag som giver Valgret til alle 24-aarige Kvinder, og Østrigs Indenrigsminister har i disse Dage svaret en Deputation af

Arbejdere, der bl. a. havde krævet Valgret for Kvinderne, at han skulde arbejde derfor.

Endnu har Sveriges ypperlige Kvinder ikke faaet Röstret, men ogsaa deroppe lysner det; Sverige har faaet et liberalt Ministerium, og Kongen bebudede i sin Trontale, at der vilde blive forelagt et Lovforslag om Röstret for Kvinder, saa de kan nu gøre sig Haab om, at 1918 vil blive det store Aar for dem. For alle os, der tror, at et retfærdigt Samfund kun kan skabes, naar Kvinderne faar Lov at faa sin Del af Raadigheden og Ansvar, og er med at vedtage de Love, der skal skærme de svage og undertrykte samt at skabe den Retsorden, hvorved hvert Folk faar sin Ret til at leve og udvikle sig frit, og Stridighederne mellem Folkene ikke længer afgøres ved Mitrailleuser og Kanoner — for os er der dog noget, der lysner og giver Haab om, at der dæmmer en Morgenrøde, hinsides Valpladsernes Rædsler.

Og her i Danmark kommer Grundloven endelig ud af Sølvskrinet i 1918! Vi Kvinder skal gaa første Gang til Valg til Folketinget allerede i April. Nu skal Danmarks Kvinder vise, om de virkelig føler sit store Ansvar, føler at de skal være med at bygge det nye Samfund op. Og blandt Danmarks Kvinder paahviler der D. K.s Kvinder det største Ansvar. Igennem D. K. har Kvinderne allerede længe været med at tale de forurettedes Sag, og ofte med Held, søgt at paavirke Lovene, for at nævne et Eksempel, Loven om Børn født udenfor Ægteskab. Men vi maatte komme ydmygt ansøgende til de Magthavende, nemlig Mændene. Nu har vi selv faaet Lod og Del i Magten: vi kan ved at vælge de Mænd eller Kvinder, der vil fremme den Retfærdighed, som vi arbejder for, lægge vort Lod i Vægtskaalen; og ved paa Vælgermøderne at adspørge Tingmandsemnerne om de vil fremme vor Sag, kan vi lade dem føle, at Danmarks Kvinder er vaagne og véd, hvad de vil. — Ved de sidste kommunale Valg skuffede Kvinderne ved at tage for ringe Del i Valgene og sætte for faa Kvinder ind i Raadene. Lad os haabe, at de denne Gang langt overgaar vor Forventning!

Formanden plejer jo ellers ved Formandsmødet at aflægge en lille Beretning om Arbejdet i det svundne Aar. Men da Tiden er kort, og Fru Lemche i sidste Nr. af Aargangen 1917 af Kv. og Sf. har ladet os kaste Blikket tilbage over D. K.s Arbejde, vil jeg springe denne lille Beretning over og foreslaa, at vi gaar lige over til Arbejdet.

Saa vil jeg da slutte med at hilse D. K.s Formænd et hjerteligt Velkommen og minde dem om, at nu stunder det store Øjeblik til, da vi Kvinder skal vise, at vi ikke har faaet den politiske Valgret forgæves.

Kilde

kvinfo.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Kvindebevægelsen, Åbningstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/astrid-stampe-feddersens-aabningstale-ved-formandsmoedet-1918>